

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ

ΑΘΗΝΑ, 19-21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ, ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΕΣ, ΙΔΕΕΣ

Πρόσκληση ενδιαφέροντος

Αυτό που επικράτησε τον 19ο αιώνα και κάποιοι και κάποιες αντιλαμβανόμαστε ακόμα ως *ελληνική ιστορία* σε διαφορετικές εποχές αναφέρεται σε διαφορετικούς ιστορικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς, διανοητικούς χώρους, σε διαφορετικές ιστορικές, κοινωνικές πολιτισμικές, διανοητικές γεωγραφίες, ενώ έχει και διαφορετικά όρια κάθε φορά, σε σχέση με άλλες ιστορίες. Τα Βαλκάνια, ο Εύξεινος Πόντος, η Μεσόγειος, η Εγγύς Ανατολή, η Κεντρική και η Δυτική Ευρώπη συνιστούσαν ενότητες, οι οποίες εντάχθηκαν κατά εποχές στη μελέτη της ελληνικής ιστορίας. Αυτό που για τους περισσότερους ανθρώπους αποτελεί σχεδόν αυτονόητη παραδοχή, για τους ιστορικούς αποτελεί αντικείμενο μελέτης και συζήτησης. Η προσέγγιση της εθνικής ιστορίας ως διαδικασίας συγκρότησης διαφορετικών κάθε φορά χώρων –πολιτικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, φαντασιακών– εγείρει ερωτήματα που δεν έχουν μελετηθεί συστηματικά έως τώρα. Με ποιον τρόπο και για ποιους λόγους κάποιες γεωγραφικές περιοχές εντάσσονται στην ελληνική ιστορία σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους; Με ποια κριτήρια καθορίζονται τα όρια της ελληνικής ιστορίας σε κάθε εποχή; Τι σημαίνει μια γεωγραφία που αλλάζει για τον τρόπο που μελετάμε την ιστορία και αντιλαμβανόμαστε το παρελθόν;

Οι γεωγραφίες της ελληνικής ιστορίας δημιουργούνται με ποικίλους τρόπους:

- από τα πραγματικά και ιδεατά όρια των επικρατειών στις οποίες ασκείται η εκάστοτε ιδεολογική και πολιτική εξουσία στην πόλη, το βασίλειο, την αυτοκρατορία, το εθνικό κράτος, κλπ.
- από τους χώρους που δημιουργούν οι κοινωνικές σχέσεις και τα δίκτυα.
- από την κινητικότητα των ανθρώπων που διασχίζουν χερσαία και θαλάσσια σύνορα.

- από το φαντασιακό των ανθρώπων που σε διαφορετικές εποχές νοσταλγούν το παρελθόν και οραματίζονται το μέλλον.
- από την μνήμη των ανθρώπων για περιοχές όπου κατοίκησαν και από τις οποίες μετακινήθηκαν, καθώς και από την προσπάθεια οικειοποίησης των νέων περιοχών εγκατάστασης.
- από τα κατάλοιπα του υλικού πολιτισμού και τη διακίνηση υλικών αγαθών
- από τις θρησκευτικές πρακτικές, επαφές και διαχωρισμούς.
- από την ιστοριογραφία και τους ιστορικούς, οι οποίοι από τον 19ο αιώνα συγκρότησαν την αφήγηση της ελληνικής ιστορίας με βάση γεωγραφίες που αντανakλούσαν τις ιδέες της εποχής τους.

Αυτές οι γεωγραφίες περιλαμβάνουν διαφορετικές κλίμακες: την πόλη, την περιοχή, την περιφέρεια, την επικράτεια, τον πολυεθνικό ή διεθνικό σχηματισμό και τις σχέσεις μεταξύ τους. Από την άλλη πλευρά, έχουν τις δικές τους χρονικότητες και συσχετίζονται με διαφορετικές χρονικές διάρκειες που υπερβαίνουν τις συμβατικές περιοδολογήσεις της ελληνικής ιστορίας (αρχαία, βυζαντινή, νεότερη-σύγχρονη ιστορία). Μέσα από μια τέτοια θεώρηση η ελληνική ιστορία γίνεται τμήμα της ιστορίας ευρύτερων γεωγραφιών (της Μεσογείου, της Εγγύς Ανατολής, των Βαλκανίων, της Ευρώπης, κλπ.) και γίνεται δυνατή η υπέρβαση του ελληνοκεντρισμού που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει ένα μέρος της ιστοριογραφίας αναφορικά με τις σχέσεις των Ελλήνων με άλλους λαούς. Με την ίδια λογική, παράλληλα, η ελληνική ιστορία εγγράφεται στις γεωγραφίες που δημιουργούν ευρύτερα φαινόμενα, τα οποία υπερβαίνουν συγκεκριμένες επικράτειες, όπως οι ασθένειες, οι πόλεμοι, οι θρησκείες, οι μεταναστεύσεις, κ.ά.

Θεματικοί άξονες του συνεδρίου:

- Οι γεωγραφίες της κινητικότητας και της κυκλοφορίας ανθρώπων, ιδεών και αγαθών στον χρόνο
- Χωρίζοντας τον χώρο: σύνορα και μεθόριοι
- Ενώνοντας τον χώρο: οδοί, διαδρομές, κόμβοι, υποδομές
- Συνδέοντας τους διαφορετικούς τόπους: δίκτυα, διαμεσολαβητές και σύνδεσμοι
- Εννοιολογήσεις της «Ανατολής» και της «Δύσης»
- Εκτός της επικράτειας: αποικίες, παροικίες, διασπορές
- Εντός της επικράτειας: μέτοικοι, μετανάστες, πρόσφυγες, μειονότητες
- Οι γεωγραφίες και τα όρια της ελληνικής ιστορίας υπό το πρίσμα άλλων εθνικών ιστοριογραφιών.

Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις **19-21 Σεπτεμβρίου 2025** και φιλοδοξεί να προωθήσει τη συζήτηση μεταξύ ιστορικών που ασχολούνται με διαφορετικές περιόδους, από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή.

Όσοι και όσες ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν με ανακοίνωση στο συνέδριο θα πρέπει να στείλουν τίτλο και περίληψη της ανακοίνωσής τους (έως 300 λέξεις) και σύντομο βιογραφικό σημείωμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση historians.association.gr@gmail.com

Η προθεσμία για την υποβολή προτάσεων για ανακοίνωση είναι η 30ή Μαρτίου 2025

Η επιστημονική επιτροπή

Πολυμέρης Βόγλης

Ελευθερία Ζέη

Τόνια Κιουσοπούλου

Ηλίας Κολοβός

Χριστίνα Κωνσταντακοπούλου

Άγγελος Νταλαχάνης

Χρήστος Τριανταφύλλου